

 <p>Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка</p>	Силабус навчальної дисципліни			
	Аграрно-селянське питання в Українській революції 1917– 1921 років.			
	Статус дисципліни: вибіркова			
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»			
Спеціальність	В 9 «Історія та археологія»			
Освітня програма	Освітньо-наукова програма «Історія та археологія»			
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)			
Форма навчання	денна			
Курс	II курс			
Семестр	4 семестр			
Обсяг дисципліни	Кредити	3,5	Години	105
	Лекційні			20
	Практичні/семінарські			16
	Лабораторні			–
	Самостійна робота			69
Семестровий контроль	<i>залік</i>			
Викладач	<i>Житков Олександр Анатолійович</i> , д.і.н., доцент, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії.			
Контактна інформація	gitkov_oa@ukr.net			
Кафедра	кафедра історії України та всесвітньої історії			
Факультет	факультет психології та історії			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Дисципліна забезпечує формування фахових компетентностей у процесі вивчення історії українського селянства доби Української революції 1917–1921 років, сучасних інтерпретацій методології та методів дослідження аграрно-соціальної історії, державотворчих процесів в Україні.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	<p>Метою викладання курсу з каталогу дисциплін вільного вибору здобувачів «Аграрно-селянське питання в Українській революції 1917–1921 років» є поглиблене вивчення історії аграрних відносин, еволюції ментальності та настроїв українського селянства, повстанської боротьби за здійснення станових ідеалів соціальної справедливості, місця селянства у державотворчих процесах доби Української революції 1917 – 1921 років.</p> <p>Засвоєння теоретичних складових соціогуманітарних досліджень які поєднують методи дослідження економічних проблем і методів соціальної історії формує у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти навички і вміння а також уможливує здійснення ними комплексних міждисциплінарних досліджень, що впливає на вибір індивідуальної освітньої траєкторії, розширює кругозір та можливості долучення студентів до вивчення проблемного поля «нової історії», новітньої української історіографії пострадянського періоду.</p>			

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні завдання та проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері історичної науки, що передбачає глибоке переосмислення на основі сучасної методології і джерел наявних та продукування нових цілісних знань, впровадження сучасних досягнень історичної науки у професійну та/або науково-педагогічну діяльність.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досліджень, генерування нових ідей під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ЗК 2. Готовність використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації українською та іноземними мовами в усній і письмовій формі.

ЗК 3. Здатність створення та інтерпретації нових знань через наукове дослідження або інші передові вчення такої якості, що відповідають вимогам національного та міжнародного рівнів, до діяльності в інтернаціональних дослідницьких групах.

ЗК 4. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування нових ідей (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних завдань, в тому числі і в міждисциплінарних галузях.

ЗК 5. Готовність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності. ЗК

6. Здатність до самоорганізації, планування й розв'язання задач власного професійного й особистого зростання.

ЗК 7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність знаходити, обробляти та критично аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 9. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії. ЗК 10.

Здатність до фахового спілкування з непрофесіоналом у галузі. ЗК 11.

Здатність до розроблення та управління проектами.

ЗК 12. Здатність адаптуватися та діяти в нових ситуаціях і впоратися з тиском.

Фахові компетентності

ФК 1. Володіти найбільш передовими, концептуальними та методологічними знаннями за спеціальністю 032 «Історія та археологія», уміння застосовувати їх у власних дослідженнях.

ФК 2. Готовність до міждисциплінарних досліджень та залучення методик інших наук.

ФК 3. Здатність застосовувати уміння критичного аналізу, оцінки і прогнозування нових та складних ситуацій.

ФК 4. Здатність розробляти та реалізовувати власні науково-дослідні проекти, які дозволяють розв'язувати значущі наукові, соціальні, культурні, етичні проблеми і дають можливість переосмислити і створити нове знання.

ФК 5. Здатність до комунікації з широкою науковою спільнотою та громадськістю у своїй та суміжних галузях наукової та професійної діяльності.

ФК 6. Здатність ініціювати наукові проекти у галузі історичної науки та у професійній сфері діяльності, проявляти лідерство та автономність на всіх етапах їх реалізації.

ФК 7. Здатність визначати ступінь об'єктивності фактологічної основи минулих подій в різних видах джерел, встановлювати та оцінювати достовірність та репрезентативність джерельної інформації.

ФК 8. Здатність дотримуватись етичних і моральних норм, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК 9. Готовність до професійної діяльності, з урахуванням особливостей фаху історика та актуальних проблем сучасної гуманітаристики.

ФК 10. Здатність до популяризації науково-історичного знання.

**Програмні результати
(Чому можна
навчитися)**

ПРН 1. Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження. ПРН 2. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел.

ПРН 3. Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності.

ПРН 4. Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання.

ПРН 5. Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки.

ПРН 6. Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях.

ПРН 8. Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі.

ПРН 9. Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ПРН 10. Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації).

ПРН 11. Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом.

ПРН 13. Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи.

ПРН 15. Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін.

ПРН 16. Уміння користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтувати необхідні внесення змін і готовність впроваджувати інноваційні прийоми у науково чи навчально-методичну роботу.

ПРН 17. Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших.

Зміст дисципліни

Тема 1. Предмет, зміст і завдання навчальної дисципліни. Аналіз основних джерел навчальної дисципліни.

Тема 2. Соціальний портрет українського селянина перехідної епохи від реформ у Російській імперії та Австро-Угорщині до Української революції.

Тема 3. Аграрне питання в Українській революції 1917 – 1921 років: історія виникнення та шляхи розв'язання.

Тема 4. Аграрна політика Української Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 рр.).

Тема 5. Консервативна модель аграрних відносин у політиці П. Скоропадського (квітень–грудень 1918 р.).

Тема 6. Соціалістичні проекти розв'язання аграрного питання урядів УНР доби Директорії (грудень 1919 – квітень 1920 рр.).

Тема 7. Аграрна політика А. Денікіна та П. Врангеля в Україні.

Критерії оцінювання роботи студентів

Тема 8. Повстанський селянський рух в Україні. Селянські республіки. Аграрні програми повстанців.

Тема 9. Аграризм в політичних проектах українських політичних партій, селянських рухах доби революції.

Тема 10. Селянство та селянський повстанський рух у більшовицькій політиці «воєнного комунізму».

Критерії виставлення балів

Оцінювання якості знань аспірантів, в умовах організації освітнього процесу здійснюється шляхом поточного та підсумкового контролю за 100- бальною шкалою оцінювання, за шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання.

Максимальний бал за виступ, участь у дискусії із питань певної теми на семінарському занятті – **10 балів**

10 балів ставиться, коли здобувач повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, бачить міжпредметні зв'язки, наводить аргументи, робить посилання на літературу. Обов'язковим є ознайомлення з додатковою літературою, її використання під час розкриття питання. Аспірант робить власні висновки, висловлює гіпотези, дискутує.

8 балів ставиться, коли здобувач засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, коментарем теоретичного матеріалу. Не завжди дотримується логіки обговорення теми та дискусій.

5 балів ставиться здобувачеві, який засвоїв матеріал на рівні відтворення.

2 бали одержує здобувач, який невпевнено переказує теоретичний матеріал. Під час відповіді потребує допомоги, допускається помилок.

1 бал одержує здобувач, який має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті.

Здобувач, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав **поточних оцінок**, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій.

Виконання самостійної роботи (самостійне вивчення окремих тем, виконання завдань) – до **10 балів**.

Підсумковий (семестровий) контроль

Підсумковою формою контролю з дисципліни “Методологічні проблеми історичної науки” є **залік**.

Екзамен проводиться відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова кількість балів із дисципліни (максимум 100 балів) визначається за результатами поточного контролю.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

<p>Політика курсу</p>	<p>Вимоги викладача</p> <p>Засвоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій та семінарських занять. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.</p> <p>Якщо здобувач відсутній із поважної причини, або бажає підвищити бал за різні види робіт (семінарське заняття, самостійну роботу) він має можливість здати виконані завдання на консультації.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Онлайн-ресурси</p> <p>URL: http://www.historians.in.ua/ URL: http://www.history.org.ua/ URL: http://www.gumer.info/bibliotek_buks/history/historu_antigue.php http://oriental-studies.org.ua URL: http://besthistorysites.net/</p> <p>Сайти наукових бібліотек</p> <p>Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого http://www.nplu.org/ Книжкова палата України імені Івана Федорова http://www.ukrbook.net Одеська національна наукова бібліотека http://www.odnb.odessa.ua Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка http://www.Korolenko.kharkov.com Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника http://www.lsl.ua Сайти наукових бібліотек library.nlu.edu.ua Сільське господарство України [Електронний ресурс]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Сільське_господарство_України.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Курс забезпечено навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями (30 одиниць), мультимедійним обладнанням (6 мультимедійних дошок, 3 широкоформатні телеекрани), необмеженим доступом до інтернет-мережі. Забезпечено можливість працювати з фондами наукової бібліотеки ЦДПУ. Окрім наукової бібліотеки університету, здобувачі вищої освіти користуються проведенням практичних та семінарських занять наявні два комп'ютерні класи, фонди зберігання археологічного музею імені Нінель Бокій, розміщеного в окремому приміщенні, кабінет етнографії розміщений у навчальному корпусі факультету історії, бізнес-освіти та права. Студенти бібліотеки (НІБУ), Національної бібліотеки України імені В. Вернадського, фондів центральних і обласних державних архівів, реферативної бази даних Scopus та освітніх е- платформ бібліотеки університету.</p> <p>Рекомендована література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аграрна історія України: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка [Електронний ресурс]. URL: http://zno.academia.in.ua/mod/book/view.php?id=3465 (дата звернення: 10 грудня 2018 р.). 2. Історія селянства Української РСР. Київ: Наук. думка, 1967. Т. 1. 551 с. 3. Історія українського селянства. Київ: Наук. думка, 2006. Т. 1. 631 с. 4. Історія українського селянства. Київ: Наук. думка, 2006. Т. 2. 652 с. 5. Каденюк О. С. Аграрна історія України. Кам'янець-Подільський, 2018. 308 с. 6. Каденюк О. С., Алещенко М. І., Живора С. М., Михайлик А. О. Аграрна

- історія України. Кам'янець-Подільський, 2008. 292 с.
7. Каденюк О. С. Аграрна реформа в Україні: науковий аспект. Київ - Кам'янець-Подільський, 1996. 60 с.
  8. Калініченко В. В. Селянське господарство в період непу: Історикоекономічне дослідження. Харків, 1997. 400 с.
  9. Михайлюк О. В. Селянство України в перші десятиліття ХХ ст. : Соціокультурні процеси. Дніпропетровськ : Інновація, 2007. 456 с.
  10. Ковальова Н., Корновенко С., Малиновський Б., Михайлик О., Мороз А. Аграрна політика в Україні періоду національно-демократичної революції (1917-1921 рр.). Черкаси, 2007. 280 с.
  11. Комарніцький О. Б. Аграрна історія України: навч.-метод. посіб. для студ. іст. ф-тів. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Видавництво «Рута», 2019. 174 с.
  12. Коріненко П.С. Трансформації земельних відносин в українському селі (ІХ – початок ХХІ ст.). Порівняльний аналіз. Монографія. – Тернопіль, 2015. 496 с.
  13. Корновенко С. В., Глібіщук М. В., Ільницький В. І., Компанієць О. В., Лозовий В. С., Пасічна Ю. Г., Тельвак В. П. Селяноцентричний феномен Української революції 1917 – 1921 рр.: аграризм: монографія. Черкаси, 2021. –244 с
  14. Панченко П. П. Аграрна історія України. Київ, 1996. 360 с.
  15. Панченко П. П., Шмарчук В. А. Аграрна історія України. Київ, 2000. 342 с.
  16. Присяжнюк Ю. П. Ментальність і ремесло історика. Методологічна парадигма селянствознавчих студій в Україні на зламі ХХ-ХХІ ст. Черкаси : Вертикаль. Вид. ПП Кандич С. Г., 2006. 122 с.
  17. Присяжнюк Ю. П. Українське селянство Наддніпрянської України: соціоментальна історія другої половини ХІХ - початку ХХ ст. Черкаси : Вертикаль. ПП Кандич С. Г., 2007. 640 с.
  18. Селянство Черкащина в добу Української революції 1917-1921 рр.: збірник документів і матеріалів. Черкаси, 2017. 180 с.

